



Analyse af økonomiske konsekvenser ved en stramning af kvotekoncentrationsreglerne

Andersen, Jesper Levring; Andersen, Peder; Ståhl, Lisa

Publication date:
2017

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Andersen, J. L., Andersen, P., & Ståhl, L., (2017). *Analyse af økonomiske konsekvenser ved en stramning af kvotekoncentrations-reglerne*, 12 s., IFRO Udredning Nr. 2017/23

IFRO Udredning



Analyse af økonomiske konsekvenser
ved en stramning af
kvotekoncentrationsreglerne

Jesper Levring Andersen
Peder Andersen
Lisa Ståhl

IFRO Udredning 2017 / 23

Analyse af økonomiske konsekvenser ved en stramning af kvotekoncentrationsreglerne

Forfattere: Jesper Levring Andersen, Peder Andersen, Lisa Ståhl

Faglig kvalitetssikring: Rasmus Nielsen

Udarbejdet efter anmodning fra Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

Udgivet november 2017

Se flere myndighedsaftalte udredninger på www.ifro.ku.dk/publikationer/ifro_serier/udredninger/

Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi
Københavns Universitet
Rolighedsvej 25
1958 Frederiksberg
www.ifro.ku.dk

Indholdsfortegnelse

RESUMÉ.....	3
INDLEDNING.....	4
BAGGRUND	4
DATAGRUNDLAG OG METODE	5
Data	5
Metode.....	6
Afgrænsning	7
ANALYSE OG RESULTATER	8
KONKLUSIONER OG PERSPEKTIV	11
LITTERATUR.....	12

Resumé

Rigsrevisionen udgav i august 2017 en beretning om kvotereguleringen og -koncentrationen i dansk fiskeri. Efterfølgende udgav IFRO Udredning 2017/14 om de økonomiske aspekter af kvote-regulering samt de konsekvenser, der kan forventes ved reduktioner i tilladte kvoteandele. I forlængelse heraf analyserer indeværende udredning de erhvervsøkonomiske konsekvenser, der vil være ved forskellige scenarier for stramninger i kvotekoncentrationsreglerne. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har fremsendt to forslag til nye kvoteandelslofter, hvor det ene forslag omfatter 11 kvoter og det andet 17. Antallet af fartøjer, der berøres af de to forslag, er 6 henholdsvis 11. Forslagene indeholder hvert to scenarier med henholdsvis en mild og hård stramning af kvoteandelslofter.

De fartøjer, der har kvoteandele over, hvad der ville være tilladt i forslagene, indgår i analysen. Udgangspunktet er fiskeriet, som det var i 2016, og analysen ser på, hvad de økonomiske konsekvenser ville have været for disse fartøjer, hvis kvotekoncentrationsreglerne i 2016 havde været, som foreslået i de to forslag. Andre fartøjer ville potentielt i større eller mindre omfang kunne udnytte de frigjorte kvoter. Dette aspekt er ikke med i analysen, da det kræver indgående viden om andre fartøjers muligheder for teknisk og økonomisk at kunne udnytte disse frigjorte kvoter. Analysen inddrager heller ikke regionaløkonomiske konsekvenser ved eventuelle ændringer i landingsmønstret. Analysen omhandler alene påvirkninger på kort sigt. Det er således ikke vurderet, hvorledes flådestrukturen på længere sigt vil ændres som konsekvens af nye kvoteandelslofter.

Analysen viser, at de berørte fartøjers omsætning (værdien af fartøjernes landinger) reduceres. Omvendt reduceres også variable omkostninger og omkostninger til aflønning af arbejdskraft, da stramningerne vil betyde færre fiskedage for de berørte fartøjer. Omsætningen reduceres mere end omkostningerne, og dermed reduceres fartøjernes bruttooverskud. Forslag 1 vil med en mild stramning af tilladte kvoteandelslofter for 11 kvoter reducere bruttooverskuddet med 74 mio. kr., svarende til en nedgang på 12 procent for de berørte fartøjer. Bruttooverskuddet vil med en hård stramning for de 11 kvoter reduceres med 203 mio. kr., hvilket svarer til en reduktion i bruttooverskuddet på 33 procent for de berørte fartøjer. Analysen af Forslag 2 er alene foretaget for ændringer i omsætning, da fartøjerne er for forskellige til, at gennemsnitligt omkostningsdata kan benyttes. Forslaget omfatter yderligere seks kvoter og fem fartøjer, mens ét fartøj allerede er påvirket af ændringerne i Forslag 1. Ved en mild reduktion i tilladte kvoteandelslofter for disse 17 kvoter vil omsætningen falde med 112 mio. kr., svarende til et fald på 11 procent for de berørte fartøjer, samt 297 mio. kr. ved en hård reduktion, svarende til en nedgang på 28 procent for de berørte fartøjer.

Indledning

Denne udredning er udarbejdet efter anmodning af Landbrugs- og Fiskeristyrelsen (LFST). Jævnfør bestillingen fra LFST har udredningen til formål at ”belyse de økonomiske konsekvenser af en stramning af kvotekoncentrationsreglerne i det pelagiske IOK-fiskeri”; det vil sige belyse de økonomiske konsekvenser for de fiskerfartøjer, der i forhold til forslag til reducerede kvoteandelslofter fremsendt af LFST må afgive kvoter i forhold til deres nuværende kvotebeholdning. Analysen bygger videre på de generelle økonomiske vurderinger af konsekvenser ved stramninger af kvoteandelslofter i IFRO Udredning 2017/14 (Andersen & Andersen, 2017a). Udredningen skal ses i sammenhæng med Rigsrevisionens beretning om kvotekoncentrationen i dansk fiskeri, IFRO Udredning 2017/14 (Andersen & Andersen, 2017a), Kammeradvokatens Notat om håndhævelse af kvotekoncentrationslofter og IFRO Udredning 2017/18 (Andersen & Andersen, 2017b).

Baggrund

I forbindelse med udgivelsen af Rigsrevisionens beretning i august 2017 om kvotesystemet samt kvotekoncentrationen i dansk fiskeri, udgav IFRO en udredning, 2017/14 (Andersen & Andersen, 2017a), omhandlende de generelle økonomiske aspekter af en regulering med omsættelige kvoter og de økonomiske konsekvenser, der kan forventes ved en stramning af kvotekoncentrationsreglerne. Som beskrevet i udredningen af Andersen og Andersen (2017a) vil fartøjer, der hidtil har haft højere kvoteandele end tilladt ved nye andelslofter, fange mindre på disse kvoter med en reduktion i omsætningen til følge. Når der for disse fartøjer må fiskes mindre mængder på visse kvoter, vil der ske en reduktion i fiskeriindsatsen (fiskedage), hvilket udmønter sig i lavere variable omkostninger. Til gengæld vil faste omkostninger, for eksempel omkostninger til generel vedligeholdelse, forsikringer etc., ikke reduceres på kort sigt. Reduktionerne i de variable omkostninger vil ikke være store nok til at opveje reduktionerne i omsætningen, og fartøjerne vil derfor opleve et økonomisk tab i forhold til nuværende kvotekoncentrationsregler, se Andersen og Andersen (2017a). Størrelsesordenen af disse kortsigtede økonomiske konsekvenser er undersøgt i indeværende udredning med udgangspunkt i scenarier for nye kvoteandelslofter fremsendt af LFST (Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, 2017).

Tabel 1 viser kvoteandelslofterne med de gældende regler og med de foreslåede stramninger af kvotelofterne. De to forslag til stramninger af kvotekoncentrationsreglerne er målrettet en reduktion af den maksimalt tilladte andel af en række kvoter i det pelagiske fiskeri i forskellige grader, en ”mild” henholdsvis en ”hård” stramning. Forslag 1 omfatter 11 kvoter og Forslag 2 de samme 11 kvoter og derudover yderligere 6 kvoter. Analysen vedrører således 17 kvoter i alt.

Tabel 1. Kvoter og kvoteandele omfattet af Forslag 1 og 2 samt kvoteandele i de tre scenarier

Art og farvand	Situationen pt.	Mild stramning	Hård stramning
Atlantiskandisk sild*	24 %	20 %	15 %
Sild i Nordsøen inkl. Limfjorden*	21 %	15 %	10 %
Sild i Skagerrak og Kattegat*	26 %	15 %	10 %
Makrel i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat*	21 %	20 %	15 %
Makrel i Færøsk zone*	40 %	25 %	15 %
Makrel i Nordsøen Norsk zone*	21 %	20 %	15 %
Blåhvilling i Nordsøen EU-zone*	30 %	20 %	15 %
Blåhvilling Færøsk zone*	41 %	20 %	15 %
Hestemakrel i Kanalen og vest for de britiske øer*	41 %	40 %	20 %
Sperling Nordsøen (EU-zone), Skagerrak og Kattegat*	16 %	15 %	10 %
Havgalt vest for de britiske øer*	34 %	25 %	15 %
Sild i Østersøen område 22-24	15 %	12,5 %	10 %
Sild i Østersøen område 25-32	15 %	12,5 %	10 %
Brisling i Østersøen	15 %	12,5 %	10 %
Brisling i Skagerrak og Kattegat	15 %	12,5 %	10 %
Brisling i Nordsøen	10 %	7,5 %	5 %
Tobis i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat	10 %	7,5 %	5 %

*Der har på disse IOK-kvoter ikke tidligere været kvotelofter.

Kilde: Landbrugs- og Fiskeristyrelsen (2017)

Kvoteandelslofterne ovenfor udgør rammen for analysescenarierne i indeværende udredning. Konsekvenserne ved de foreslåede lofter analyseres ved hjælp af fangst- og omkostningsdata, og i det følgende afsnit gennemgås datainputtet, beregningsmetoden samt hvilke aspekter af kvotelofstramningerne, der ikke indgår i beregningerne.

Datagrundlag og metode

Dette afsnit beskriver først hvilke data, der ligger til grund for analysen af de erhvervsøkonomiske konsekvenser, dernæst gennemgås forudsætningerne og beregningsmetoden, der er anvendt, og afslutningsvist drøftes analysens afgrænsning.

Data

I analysen indgår alene de fartøjer, der for nuværende har højere kvoteandele end de foreslåede reducerede kvotekoncentrationslofter, ifølge LFSTs licensregister. Udgangspunktet er fartøjernes

fangstmønster i 2016 baseret på oplysningerne i LFSTs afregningsregister for fangstmængder og værdier samt kvoteandele for hver relevant kvote i 2016 fra licensregisteret. For at kunne analysere nedgangen i variable omkostninger, som følge af det reducerede antal fiskedage, benyttes Danmarks Statistiks fiskeriregnskabsstatistikks gennemsnitlige omkostningsdata per fartøj for de fartøjstyper (længde og redskab), der indgår i analysen. Disse gennemsnitlige omkostningsdata er skaleret i forhold til fangstmønstret hos de faktiske fartøjer, som indgår i analysen.

Metode

Analysen undersøger de økonomiske konsekvenser for de berørte fartøjer for året 2016, **hvis** de nye regler, som foreslået i de forskellige scenarier i Forslag 1 og 2 i tabel 1, havde været gældende for 2016.

Fremgangsmåden for analysen er vist i boks 1 nedenfor. Det første trin i analysen er at identificere den del af flåden, der vil blive ramt af stramningerne og derfor er relevant for analysen, det vil sige de fartøjer som i 2016 havde kvoteandele over de foreslåede kvoteandelslofter, jævnfør Forslag 1 og 2. Omsætningsnedgangen (landingsværdien) for disse fartøjer beregnes ved at se på værdien af den kvotereduktion, fartøjerne bliver pålagt. Ved brug af de individuelle landingspriser for 2016 for de relevante fangster, omregnes nedgangen i omsætningen til nedgang i landingsmængder. Dette omregnes så til antal færre havdage. Det reducerede antal havdage benyttes dernæst til at beregne reduktionen i de variable driftsomkostninger. Nettoeffekten af regelstramningerne og dermed det driftsøkonomiske tab er dermed nedgangen i omsætning fratrukket den deraf følgende omkostningsbesparelse.

Boks 1. Fremgangsmåde

1. Identifikation af de fartøjer, der bliver berørt af stramningerne (inkl. ingen dispensationer)
2. Beregning af nedgangen i omsætningen for fartøjerne
3. Beregning af nedgangen i fangstmængden for fartøjerne
4. Omregning af nedgangen i fangstmængden til antal færre havdage
5. Beregning af de sparede omkostninger ved de færre fiskedage
6. Beregning af det driftsøkonomiske tab for de berørte fartøjer. Tabet er nedgangen i omsætningen fratrukket nedgangen i omkostningerne.

Analysen inddrager således følgende:

- Omsætningen (landingsværdien)
- Omkostninger til brændstof- og forlodsomkostninger, variable i forhold til antallet af havdage
- Omkostninger til forsikringer, leje- og ejendomsskatter, diverse tjenesteydelser og vedligehold, faste uanset aktivitetsniveau
- Salgsomkostninger, variable i forhold til omsætningen

- Overskud til aflønning af arbejdskraft og kapital (indtjeningsevne): Omsætning fratrasket variable omkostninger, salgsomkostninger og faste omkostninger
- Aflønning af arbejdskraft, variabel i forhold til omsætningen
- Overskud til aflønning af kapital (bruttooverskud): Indtjeningsevne fratrasket aflønning af arbejdskraft.

Resultaterne opgøres og præsenteres for den samlede gruppe af berørte fartøjer, idet antallet af fartøjer i hver fartøjslængde/redskabsgruppe ikke er stort nok til at vise variationen mellem fartøjer eller fartøjsgrupper.

Analysen af Forslag 1 omfatter seks fartøjer (trawl og not), der alle er over 40 meter. I analysen af Forslag 2 indgår flere kvoter, og analysen inddrager yderligere fem fartøjer, som er over 15 meter. I Forslag 2 vil der derudover være ét fartøj, som allerede er påvirket af begge niveauer af stramningerne i Forslag 1. De seks fartøjer, der samlet indgår i Forslag 2, er dog for få og for forskellige til, at gennemsnitlige omkostningstal kan anvendes på en faglig forsvarlig måde. Analysen af Forslag 2 omfatter derfor kun punkt 1 og 2 i boksen, og resultaterne viser alene nedgangen i landingsværdi.

Der er dog en række aspekter, som ikke inddrages i analysen af de erhvervsøkonomiske konsekvenser af scenarierne for nye kvotelofter, jævnfør efterfølgende afsnit om afgrænsningen af analysen.

Afgrænsning

Udredningen belyser alene økonomiske konsekvenser på kort sigt for de fartøjer, der må afgive kvoteandele i forhold til de foreslåede kvotelofter. På lang sigt forventes fiskerflåden at tilpasse sig nye kvotekonzentrationsregler ved for eksempel at investere i ombygninger af fartøjer, se Andersen og Andersen (2017a) for en uddybning af disse forhold. Derudover kan andre fartøjer i flåden også blive påvirket af ændringerne, da stramninger i kvotekonzentrationsreglerne vil "frigive" kvoter til andre fartøjer. Konsekvenserne for andre fartøjer afhænger af, hvorvidt de "frigjorte" kvoter kan udnyttes af disse fartøjer. Der vil være et samfundsøkonomisk tab på størrelse med det driftsøkonomiske tab, hvis andre fartøjer ikke har kapacitet eller teknologi til at overtage de "frigjorte" kvoter.

Hvis der er andre fartøjer, der kan overtage de frigjorte kvoter, og disse fartøjer er ligeså effektive som de fartøjer, der må afgive kvoter, er der samfundsøkonomisk ikke nogen konsekvenser, bortset fra de fordelingsmæssige, idet det økonomiske overskud nu i stedet opnås af andre fartøjer. En analyse af de ovennævnte effekter, hvad angår eventuel udnyttelse af de frigjorte kvoter af andre fartøjer, forudsætter antagelser om hvilke fartøjer, der tildeles eller erhverver hvilke kvoter, samt viden om hvorvidt der er kapacitet til at udnytte de frigjorte kvoter. At afdække dette kræver et omfattende analysearbejde, og dette falder uden for denne udrednings ramme.

Derudover kan der være konsekvenser for fiskeforarbejdningsindustrien samt den landbaserede industri, som forsyner fiskerisektoren. En analyse af sådanne eventuelle konsekvenser kræver en detaljeret regionaløkonomisk model. Selvom fartøjerne, der fanger de frigjorte kvoter, er økonomisk lige så effektive som dem, der må afgive kvoter, kunne der for eksempel ske ændringer med hensyn

til landingssteder, hvis de frigjorte kvoter fanges af fartøjer, der foretrækker at lande deres fangster i andre havne.

En tredje begrænsning er, at analysen ikke tager højde for, hvorvidt fartøjer, der i 2016 ikke udnyttede deres kvoter fuldt ud, lejede disse ud og dermed havde en indtægt ved dette.

Analysens beregnede erhvervsøkonomiske konsekvenser for de berørte fartøjer præsenteres i det kommende afsnit og sættes i sammenhæng med det danske fiskeri som helhed.

Analyse og resultater

Dette afsnit beskriver resultaterne af analysen under forudsætningen om, at ingen andre fartøjer i flåden kan overtage de frigivne kvoter. I det følgende benævnes Forslag 1's scenarie for milde stramninger for de 11 kvoter "11/Mild", mens de hårde stramninger benævnes "11/Hård". Tilsvarende benævnes scenarierne i Forslag 2's stramninger for de 17 kvoter henholdsvis "17/Mild" og "17/Hård".

Den samlede fangstværdi for danske fartøjer var i 2016 på 3,6 mia. kr., og i forhold til dette ville 11/Mild reducere fangstværdien med 2,8 procent, mens 11/Hård ville reducere fangstværdien med 7,5 procent. Sammenlignes alene med fangstværdien i det pelagiske fiskeri (1,8 mia. kr.), vil reduktionerne være på 5,6 henholdsvis 15 procent.

Tabel 2 viser resultaterne af analysen af Forslag 1. Analysen inkluderer de seks fartøjer, der både er berørt af de milde stramninger (11/Mild) samt de hårde stramninger (11/Hård). Tabellen viser de totale ændringer for de seks fartøjer samlet og den gennemsnitlige ændring per fartøj i forhold til nuværende situation, det vil sige fiskerimønsteret i 2016 uden ændringer i kvoteloftsreglerne.

Scenariet 11/Mild vil således betyde en total reduktion i fiskeriets overskud til aflønning af kapital på 74 mio. kr., svarende til 12 procent for de berørte fartøjer. Dette følger af, at landingerne med de foreslåede kvotelofter i scenariet reduceres med 23 tusinde tons, svarende til 12 procent af de berørte fartøjers landingsmængde. Dermed reduceres omsætningen med 100 mio. kr. og de totale omkostninger relateret til nedgangen i fiskeriindsatsen med 10 mio. kr.

I gennemsnit per fartøj betyder 11/Mild en reduktion i fangstværdien på 17 mio. kr. og en reduktion i overskuddet til aflønning af kapital på 12 mio. kr.

Som det også ses af tabel 2, vil scenariet 11/Hård reducere overskuddet til aflønning af kapital med 203 mio. kr. svarende til 33 procent af de berørte fartøjers overskud. Dette følger af en reduktion i fangster på 55 tusinde tons, svarende til 29 procent af de berørte fartøjers landingsmængde, og den deraf følgende reduktion i omsætning og omkostninger på henholdsvis 269 og 24 mio. kr. Hertil kommer, at aflønning af arbejdskraft også reduceres med 16 mio. kr. henholdsvis 42 mio. kr., jævnfør tabel 2.

Ved den hårde stramning for de 11 kvoter vil fangstværdien i gennemsnit per fartøj reduceres med 45 mio. kr. og overskuddet med 34 mio. kr.

Tabel 2. Erhvervsøkonomiske konsekvenser ved Forslag 1 omfattende 11 kvoter, som total for de seks fartøjer og som gennemsnit per fartøj

	Total for 6 fartøjer (mio. kr.)			Ændring i total for 6 fartøjer (mio. kr.)	
	Situationen p.t.	11/Mild	11/Hård	11/Mild	11/Hård
Fangstværdi	953	853	684	-100	-269
Totale omkostninger ekskl. arbejdskraft	190	179	166	-10	-24
Overskud til aflønning af arbejdskraft og kapital	763	673	518	-90	-245
Arbejdskraftaflønning	150	134	107	-16	-42
Overskud til aflønning af kapital	614	540	411	-74	-203
	Gennemsnit per fartøj (mio. kr.)			Ændring per fartøj (mio. kr.)	
	Situationen p.t.	11/Mild	11/Hård	11/Mild	11/Hård
Fangstværdi	159	142	114	-17	-45
Totale omkostninger ekskl. arbejdskraft	32	30	28	-2	-4
Overskud til aflønning af arbejdskraft og kapital	127	112	86	-15	-41
Arbejdskraftaflønning	25	22	18	-3	-7
Overskud til aflønning af kapital	102	90	68	-12	-34

Note: Summerne stemmer ikke altid pga. afrunding

Kilde: Egne beregninger baseret på data fra Danmarks Statistiks Regnskabsstatistik for fiskeri, LFSTs licens- og afregningsregister og Landbrugs- og Fiskeristyrelsen (2017)

Tabel 3 viser resultaterne af analysen med hensyn til Forslag 2. Forslag 2 er som nævnt en udbygning af Forslag 1, hvor der ud over kvoterne i Forslag 1 også indgår sild og brisling i Østersøen, brisling i Skagerrak og Kattegat samt Nordsøen og tobis i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat.

Tolv fartøjer vil med Forslag 2 have kvoteandele over kvoteandelsloftet i ”mild”-scenariet, mens 17 fartøjer vil have andele over loftet i det ”hårde” scenario. Tre af disse fartøjer er dog ikke aktive, det vil sige at disse fartøjer er ikke registreret med nogen form for fiskeriaktivitet i løbet af 2016, til trods for at de besidder kvoteandele. Det er ikke nærmere afdækket, hvad årsagen til denne inaktivitet er, eller hvorvidt deres kvoter udlejes. Derudover er der tre henholdsvis otte fartøjer, som er omfattet af forslaget, men som enten slet ikke fisker på nogle af kvoterne, eller som ikke udnytter dem til fulde. En stramning af koncentrationsreglerne vil således ikke påvirke fiskerimønstret for disse fartøjer. Der er dermed seks fartøjer af forskellige størrelser (15-18m og >40m), som reelt vil blive påvirket af stramningerne med hensyn til de ovenfor nævnte arter i Forslag 2. Heraf er ét fartøj allerede påvirket af stramningerne på de andre kvoter i Forslag 1. Ud over fartøjerne, der allerede er berørt af Forslag 1, er de fartøjer, der påvirkes af stramningerne i Forslag 2 forskellige, både hvad angår længdegrupper og redskabstyper. Samlet set indgår 11 fartøjer samt 17 kvoter i beregningen af de totale konsekvenser ved Forslag 2.

Som nævnt i data og metode-afsnittet, foretages der i denne del af analysen kun konsekvensberegninger for ændringer i omsætningen, idet de berørte fartøjer er for forskellige og antallet for lille til, at omkostningsdata kan benyttes på en fagligt forsvarlig måde.

Som det ses i tabel 3, vil scenario 17/Mild reducere den samlede fangstværdi for de 11 fartøjer med 112 mio. kr., det vil sige en nedgang på 11 procent i forhold til fangstmønsteret i 2016. Dette er en yderligere reduktion på 11 mio. kr. i forhold til scenariet 11/Mild ovenfor. Nedgangen i landinger er i dette scenario 32 tusinde tons for de 11 fartøjer, svarende til 11 procent af disse fartøjers fangstmængde. I gennemsnit per fartøj vil konsekvenserne af scenariet 17/Mild være en reduktion i fangstværdi på 1,9 mio. kr. (beregnet ved 5 fartøjer + 1 fartøj allerede påvirket af 11/Mild ovenfor).

Ved en hård stramning af reglerne for de 17 kvoter, scenario 17/Hård, reduceres den samlede fangstværdi med 297 mio. kr. svarende til 28 procent, hvilket er en yderligere reduktion på 28 mio. kr. i forhold til 11/Hård ovenfor. Landingerne af de 11 fartøjer reduceres i dette scenarie med 72 tusinde tons, svarende til 26 procent af de 11 fartøjers landingsmængde. Per fartøj vil reduktionen være 5,4 mio. kr. i gennemsnit (beregnet ved 5 fartøjer + 1 fartøj allerede påvirket af 11/Hård ovenfor).

Sammenholdes Forslag 2 (17 kvoter) med Forslag 1 (11 kvoter) fremgår det, at hvis de nævnte kvoter for sild, brisling og tobis inkluderes, er de yderligere reduktioner i fangstværdier beskedne.

Tabel 3. Erhvervsøkonomiske konsekvenser ved Forslag 2 omfattende 17 kvoter, som total for de i alt 11 fartøjer og som gennemsnit per fartøj

	Total fangstværdi (mio. kr.)			Ændring i total fangstværdi ved Forslag 1 (mio. kr.)	
	Situationen p.t.	17/Mild	17/Hård	17/Mild	17/Hård
Fangstværdi ved Forslag 1	1.066	966	797	-100	-269
Fangstværdi ved Forslag 1 og 2		954	769		
Ændring i total fangstværdi som følge af Forslag 2 (mio. kr.)		-11	-28		
	Gennemsnit pr. fartøj (mio. kr.)			Ændring pr. fartøj (mio. kr.)	
	Situationen p.t.	17/Mild	17/Hård	17/Mild	17/Hård
Fangstværdi A	35,8	34,0		-1,9	
Fangstværdi B	35,2		30,5		-5,4

Note: I Forslag 2 er der to forskellige fangstværdier:

Fangstværdi A er gennemsnittet af fangstværdien i 2016 for de 5 fartøjer samt fangstværdien for et fartøj, der allerede er blevet påvirket af de "milde"-stramninger i Forslag 1

Fangstværdi B er gennemsnittet af fangstværdien i 2016 for de 5 fartøjer samt fangstværdien for et fartøj, der allerede er blevet påvirket af "hårde"-stramninger i Forslag 1

Kilde: Egne beregninger baseret på data fra Danmarks Statistiks Regnskabsstatistik for fiskeri, LFST's licens- og afregningsregister og Landbrugs- og Fiskeristyrelsen (2017)

Konklusioner og perspektiv

Scenarierne for de foreslåede stramninger af kvoteandelslofter, som er analyseret i denne udredning, vil som følge af reducerede fangstmængder betyde en nedgang i overskuddet for de berørte fartøjer, idet reduktionerne i variable omkostninger er mindre end reduktionen i omsætningen. Såfremt andre fartøjer ikke har kapacitet eller teknologi til at fange de frigjorte kvoter, vil der opstå et samfundsøkonomisk tab svarende til nedgangen i det økonomiske overskud for de berørte fartøjer. Omfanget af det samfundsøkonomiske tab vil således afhænge af, hvor effektive de fartøjer, der eventuelt kan overtage kvoterne, er i forhold til de fartøjer, der måtte afgive kvoterne.

Reduceres kvoteandelslofterne, som i Forslag 1, for 11 kvoter, påvirkes seks fartøjer større end 40 meter. Beregningerne viser her, at en reduktion i kvoteandelslofterne fra 16-41 procent til 15-40 procent i scenario 11/Mild vil reducere omsætning og bruttooverskud med henholdsvis 100 og 74 mio. kr. Stramninger ned til 10-20 procent i scenario 11/Hård reducerer omsætning og bruttooverskud med henholdsvis 269 og 203 mio. kr. For fiskeriet som helhed betyder Forslag 1 reduktioner i omsætningen på 2,8 og 7,5 procent i henholdsvis scenario 11/Mild og 11/Hård.

Forslag 2 indebærer, at yderligere fem fartøjer og seks kvoter bliver omfattet, det vil sige 11 fartøjer og 17 kvoter i alt. Kvoteandelslofterne i scenario 17/Mild reduceres fra 10-15 procent til lofter på 7,5-12,5 procent, hvilket medfører en reduktion i omsætningen på 112 mio. kr., svarende til en nedgang på 11 procent for de 11 fartøjer. I forhold til scenariet 11/Mild ovenfor betyder dette en yderligere nedgang i omsætning på 11 mio. kr. Scenariet 17/Hård forudsætter yderligere stramninger i kvoteandelslofter til 5-10 procent. Her viser analysen, at omsætningen reduceres med 297 mio. kr. svarende til en nedgang på 28 procent for de berørte fartøjer. Ved at gennemføre den hårde stramning i Forslag 2 reduceres omsætningen med yderligere 28 mio. kr. i forhold til reduktionen som følge af Forslag 1.

Forslag 1, der inkluderer kvoter på arter og farvande, der primært fanges af større fartøjer med stor omsætning, vil både i relative og absolutte termer have store økonomiske konsekvenser for de berørte fartøjer. Ud over fartøjerne i Forslag 1 berører Forslag 2 også flere forskellige typer af fartøjer, som fanger pelagiske arter i farvande tættere på Danmark. Den yderligere reduktion i omsætning som følge af de yderligere stramninger i Forslag 2 er forholdsvis beskedne, men for de enkelte fartøjers drift kan det naturligvis have store konsekvenser. Analysen af Forslag 2 omfatter alene ændringer i omsætningen, og det er således ikke muligt at vurdere, hvordan overskuddet for fartøjerne, der for eksempel fanger sild i Østersøen, påvirkes af stramningerne.

Analysen ser alene på de fartøjer, der må afgive kvoter som følge af lavere kvoteandelslofter baseret på kvotebeholdningen i 2016. Analysen tager således ikke højde for, om de fartøjer, der i 2016 ikke udnyttede deres kvoter hundrede procent, havde en indtægt ved udlejning af kvoter.

Analysen ser heller ikke på, hvorvidt andre fartøjer i flåden kan overtage de frigjorte kvoter. Hvorvidt, dette kan lade sig gøre, afhænger af, hvorvidt andre fartøjer har kapaciteten til at fange mængderne, der frigøres ved indførelse af kvoteløfterne, og om det er rentabelt, se Andersen og Andersen (2017a).

Analysen undersøger alene konsekvenserne på kort sigt. På længere sigt vil flådestrukturen tilpasses nye regler for kvoteandelslofter. Hvis de frigjorte kvoter overtages af mindre effektive fartøjer, og flåden således over tid bliver mindre effektiv, vil dette betyde et samfundsøkonomisk tab. En del af dette tab består i, at fartøjer fysisk skal tilpasses nye kvoteandele, hvilket vil kræve investering i ny- og ombygning af fartøjer. Overordnet set vil kvoteloftsstramninger også på lang sigt medføre økonomiske tab, se Andersen og Andersen (2017a).

Litteratur

Andersen, J. L., & Andersen, P. (2017a). Ændringer af kvotekoncentrationsreglerne i dansk fiskeri: Økonomiske aspekter, 5 s., *IFRO Udredning; Nr. 2017/14*. Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet.

Andersen, J. L., & Andersen, P., (2017b). Ændringer i opgørelse af kvotekoncentrationslofter i dansk fiskeri: Generelle økonomiske aspekter, 5 s., *IFRO Udredning; Nr. 2017/18*. Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet.

Kammeradvokaten (2017). Kammeradvokaten. 2017. Notat om håndhævelse af kvotekoncentrationslofter. Notat af 29. september, 2017.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen (2017). Scenarier for stramning af kvotekoncentrationsreglerne. Notat.

Rigsrevisionen (2017). *Rigsrevisionens beretning om kvotekonsentrationen i dansk fiskeri, afgivet til Statsrevisorerne*. August 2017.